

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/86/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215218093
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2215218093.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudcov JUDr. Antona Jačeka a Mgr. Michala Novotného, vo veci starostlivosti súdu o maloletých: M. E., nar. XX.XX.XXXX a B. E., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda so sídlom Ádorská ulica 41, 929 01 Dunajská Streda, deti rodičov: matka - R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XXX/XX, XXX XX E., zastúpená JUDr. Ivanou Hutňanovou, advokátkou so sídlom Krížna 38, 811 07 Bratislava a otec - R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Q. XX/XX, XXX XX E., zastúpený JUDr. Marcelou Kuchárikovou, advokátkou so sídlom Hlavná 25, 931 01 Šamorín, o návrhu otca na zníženie výživného a o správu majetku a o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 13P/208/2015-434 zo dňa 27. septembra 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti r u š í a vec mu v zrušenej časti v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti (výrok I.), zamietol aj návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti (výrok II.). Rozsudok tamojšieho súdu 9P/46/2014 zo dňa 07.08.2014 v časti zastupovania a správy majetku maloletých detí zmenil tak, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

1. 1. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v ďalšom texte „Zákon o rodine“).

1. 2. Vecne dôvodil tým, že od posledného určenia výživného sa zmenili pomery u otca maloletých detí, nakoľko sa mu narodilo dieťa. Sám otec v priebehu konania najprv žiadal znížiť výživné zo sumy 200 eur na každé dieťa na sumu 80 eur na mal. M. a 70 eur na mal. B., potom žiadal zníženie po 100 eur a napokon žiadal rozhodnúť tak, že výška výživného by sa nezmenila, zostala by v sume 200 eur na každé dieťa, túto sumu by však platil tak, že k rukám matky by platil 100 eur a na tvorbu úspor 100 eur na každé dieťa. Pretože otec sám navrhol platiť tú istú sumu ako doteraz - 200 eur na každé dieťa, súd jeho návrh na zníženie výživného, napriek tomu, že sa na jeho strane zmenili pomery narodením dieťaťa, v celom rozsahu zamietol. Návrh matky na zvýšenie výživného z 200 eur na 300 eur na každé maloleté dieťa súd zamietol z dôvodu zmeny pomerov na strane otca tým, že sa mu narodilo dieťa. Súd prvej inštancie poukázal na tú skutočnosť, že smerodajnou v danom prípade môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov (účty na mobilný telefón, účty za internet, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenia a podobne). Signifikantnou môže byť tiež výška prevzatého hypotekárneho úveru, pretože nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne vyšší úver záujemcovi, ktorý dostatočne nepreukáže schopnosť splácať ho v

určenej výške. Na základe týchto skutočností a s poukazom na vyjadrenie matky súd zamietol jej návrh na zvýšenie výživného. Zároveň svojim rozhodnutím zmenil rozsudok 9P/46/2014 zo dňa 07.08.2014 v časti spravovania majetku maloletých detí tak, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

1.3. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (v ďalšom texte „C. m. p.“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti výroku II. uvedeného rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 C. m. p. - súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci a § 365 ods. 1 písm. b), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“) - porušenie práva na spravodlivý proces, resp. nesprávne právne posúdenie veci.

2.1 Uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože neobsahuje žiadne odôvodnenie vo vzťahu k argumentácii matky tvoriacej obsah jej návrhu na zvýšenie výživného a jej následných vyjadrení v priebehu konania. Matka poukázala na skutočnosť, že vo vzájomnom návrhu na zvýšenie výživného a následne v konaní o tomto návrhu uviedla skutočnosti, ktoré sú súdnou praxou (vyšší vek detí, nástup na povinnú školskú dochádzku, zabezpečovanie osobnej starostlivosti výlučne jedným z rodičov) alebo priamo Zákonom o rodine (vzdanie sa majetkového prospechu bez vážneho dôvodu, vývoj životných nákladov) považované za skutočnosti majúce vplyv na rozhodovanie o rozsahu vyživovacej povinnosti. Matkou uvedené skutočnosti boli v priebehu konania vykonaným dokazovaním aj preukázané. Súd prvej inštancie sa však v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom tvrdeniami matky a v tomto smere zisteným skutočným stavom veci vôbec nezaoberal. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom v napadnutom rozhodnutí neobjasnil prečo skutočnosti tvrdené matkou vo vzťahu k zvýšeniu vyživovacej povinnosti nepovažoval pri svojom rozhodovaní za významné a s argumentáciou matky tvrdenou v prospech zvýšenia výživného sa vôbec nevyrovnal. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky je nepochybné, že súd prvej inštancie bol povinný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyrovnať sa s tvrdeniami matky maloletých detí vo vzťahu k zvýšeniu výživného. Ak tieto dôvody tvrdené matkou odmietol (súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol), bolo jeho povinnosťou uviesť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne dôvody takéhoto rozhodnutia.

2.2. Napriek tomu, že na strane maloletých detí v danej veci nesporne došlo k zmenám pomerov v dôsledku ich vyššieho veku, a tým aj k naplneniu dôvodov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine (vývoj životných nákladov) a u maloletej B. aj k zmene pomerov v dôsledku nástupu na povinnú školskú dochádzku, súd prvej inštancie tieto skutočnosti žiadnym spôsobom pri svojom rozhodovaní nezohľadnil. Súd bez akéhokoľvek odôvodnenia nepochopiteľne nepovažoval za podstatnú zmenu pomerov ani vyšší vek maloletých detí, ani vývoj životných nákladov a ani nástup maloletého dieťaťa a povinnú školskú dochádzku, aj keď sám súd tieto okolnosti v bode 17 napadnutého rozhodnutia označuje za okolnosti zakladajúce podstatnú zmenu pomerov. Súd prvej inštancie zo všetkých ním uvedených dôvodov uvedených v bode 17 zistil v konaní len zmenu pomerov na strane otca, a to vznik novej vyživovacej povinnosti (narodenie dieťaťa otcovi). Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu, resp. neúplnému zisteniu skutočného stavu veci, keď zistil zmenu pomerov len na strane otca, z ktorého zistenia následne vyvodil nesprávny právny záver.

2.3. Súd prvej inštancie v bode 18 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatuje, že vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Matka zvýšenie výživného odôvodňovala práve tým, čo súd prvej inštancie konštatoval v bode 18, a teda že si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní osobnou starostlivosťou vrátane starostlivosti o domácnosť a poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava a iné), otec osobnú starostlivosť o maloleté deti nezabezpečuje vôbec, ani v čiastočnom, minimálnom rozsahu, osobná starostlivosť zabezpečovaná matkou je preto výlučná. Z tohto dôvodu matka žiadala, aby bol otec súdom zaviazaný podieľať sa na plnení svojej vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom platením výživného vo zvýšenom a rozsahu. Napriek tomu, že súd sám konštatuje, že ak sa rodič o dieťa osobne nestará, tak musí prispievať na jeho výživu výživným, tvrdenia matky v tomto smere žiadnym spôsobom pri svojom rozhodovaní nezohľadnil a žiadnym spôsobom tento svoj postúp nevyšvetlil ani nezodôvodnil. Matka pritom poukazuje na skutočnosť, že v konaní bolo jednoznačne

preukázané, že otec nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti ani v minimálnom rozsahu. Tieto okolnosti boli zistené v konaní aj kolíznou opatrovníčkou.

2.4. Z bodu 19 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu návrhu matky na zvýšenie výživného za jedinú skutočnosť zakladajúcu zmenu pomerov od posledného určenia výživného označil len narodenie ďalšieho dieťaťa otcovi. Žiadne iné skutočnosti deklarované matkou a dokazované počas konania, súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ani nespomenul. So záverom súdu prvej inštancie, že narodenie dieťaťa otcovi je bez ďalšieho dôvodom automaticky zakladajúcim podstatnú zmenu pomerov na jeho strane tak, že nie je možné zaviazat' otca na platenie vyššieho výživného v prospech jeho ďalších maloletých detí, sa nie je možné za žiadnych okolností stotožniť. Vznik novej vyživovacej povinnosti u povinného rodiča musí byť vždy vyhodnotený v kontexte všetkých skutočností a okolností prejednávanej veci a najmä v konfrontácii so zmenou pomerov na strane maloletých detí, pretože prioritným je vždy ich záujem.

2.5. Súd prvej inštancie v bode 19 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k zamietnutiu návrhu matky na zvýšenie výživného cituje určité skutočnosti, tieto však uvádza bez akejkoľvek prepojenosti na konkrétne skutočnosti prejednávanej veci, bez akejkoľvek vecnej súvislosti. Súd prvej inštancie len doslovne prevzal všeobecné, teoretické východiská majúce vplyv pre určenie vyživovacej povinnosti, ktoré sám konštatoval v bode 18 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, avšak žiadnym spôsobom ich už následne neobjasnil, ani nezodôvodnil ako tieto všeobecné teoretické východiská aplikoval na prejednávajúcu vec. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tejto časti nie je možné identifikovať úvahy súdu prvej inštancie, ktoré viedli k záveru o potrebe zamietnuť návrh matky z týchto dôvodov. V bode 19 napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akého vyjadrenia matky, na ktoré súd prvej inštancie poukazuje, dospel k záveru, že je potrebné jej návrh zamietnuť. V tejto časti je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia úplne nepreskúmateľné.

2.6. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo vykonávané dokazovanie, avšak súd okrem faktu, že sa otcovi narodilo ďalšie dieťa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neodkazuje na žiadne iné konkrétne skutočnosti zistené dokazovaním v konaní. Javí sa, že matka v konaní nič netvrdila a nič nepreukazovala, keď pre súd bol významným jedine vznik novej vyživovacej povinnosti na strane otca. Zmeny pomerov na strane maloletých detí, ktoré boli v konaní nielen tvrdené, ale vykonaným dokazovaním aj jednoznačne preukázané, zostali bez povšimnutia aj napriek tomu, že v konaniach starostlivosti súdu o maloletých je na prvom mieste záujem maloletých detí. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zamerával výlučne len na zmenu pomerov na strane otca a úplne opomenul zmenu pomerov na strane maloletých detí M. a K.. Takýto postup súdu sa javí výlučne len ako formálny výkon práva, keď súd síce vykonáva dokazovanie, ale bez reálneho dopadu výsledkov tohto dokazovania na jeho rozhodnutie. Súd prvej inštancie neprihliadol ani na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania ostatného rozhodnutia o výživnom - takzvanú valorizačnú klauzulu zakotvenú v §78 ods. 3 Zákona o rodine.

2.7. Podľa matky si otec v konaní nesplnil takzvanú edičnú povinnosť zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pretože do konania predložil len daňové priznanie vrátane účtovnej závierky. Súdna prax pritom nepovažuje predloženie daňového priznania u povinného rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti za splnenie povinností vyplývajúcich z § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pretože z daňového priznania nie je možné zistiť konkrétne príjmy a vynaložené výdavky a posúdiť ich z hľadiska toho, či išlo o výdavky na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov z inej než závislej činnosti. Bez splnenia povinností podľa § 63 ods. 1 nie je možné, aby súd postupoval podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine a posúdil charakter, opodstatnenosť a nevyhnutnosť výdavkov povinného rodiča. Otec si svoju edičnú povinnosť v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine nesplnil, mala preto obligatórne nastúpiť domnienka, resp. fikcia príjmu predstavujúceho 20 násobok životného minima, teda sumu 3.961,80 eura. Súd prvej inštancie sa týmito okolnosťami vôbec nezaoberal.

2.8. Vzájomný návrh na zvýšenie výživného bol podľa matky dôvodný, keď v konaní bola vykonaným dokazovaním preukázaná podstatná zmena pomerov na strane maloletých detí, odôvodňujúca zvýšenie výživného. Zamietnutie jej návrhu na zvýšenie výživného súdom prvej inštancie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a zistenom skutočnom stave veci.

2.9. Matka žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v rozsahu výroku II. a uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého M. mesačne sumou 300 eur a na výživu maloletej B. sumou 300 eur, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí, počnúc podaním návrhu dňa 14.03.2016. Otec je povinný zaplatiť zameškané výživné odo dňa podania návrhu k rukám matky maloletých detí spolu s bežným výživným do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

3. Otec maloletých detí vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na svoje písomné a ústne vyjadrenia, na vykonané dokazovanie v konaní pred súdom prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky vyjadril tak, že navrhuje určiť výživné podľa zárobkových a majetkových schopností a možností otca, poukazujúc na odôvodnené potreby maloletých detí.

5. Matka v odvolacej replike uviedla, že zotrváva na svojom odvolacom návrhu.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 2 C. m. p. a § 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - otec dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 C. s. p. a § 7 ods. 1 C. m. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. á contrario), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (§ 65, 66, § 23 ods. 2 C. m. p.) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. v spojení s § 391 ods. 1 C. s. p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti a návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti. Súd prvej inštancie oba návrhy zamietol. Návrh otca zamietol z dôvodu, že v priebehu konania sám zmenil svoj návrh tak, že výška výživného na každé dieťa by zostala nezmenená a zmenil by sa spôsob platby. Návrh matky zamietol z dôvodu, že na strane otca sa zmenili pomery tým, že sa mu narodilo dieťa.

8. Predmetom odvolacieho konania je na základe odvolania matky preskúmanie najmä správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh matky na zvýšenie výživného.

9. Podľa § 121 C. m. p., rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

10. Podľa § 34 C. m. p., ustanovenia Civilného sporového poriadku o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany a koncentrácie konania sa v konaniach podľa tohto zákona nepoužívajú.

11. Podľa § 35 C. m. p., súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

12. Podľa § 36 C. m. p., súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

13. Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery (ods. 1). Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (ods. 3).

14. Podľa § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

15. Matka svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne, resp. neúplne zistil skutočný stav veci, keď napriek vykonanému dokazovaniu zistil v konaní len zmenu pomerov na strane otca (narodenie dieťaťa) a z tohto zistenia vyvodil nesprávny právny záver. Žiadne iné skutočnosti, majúce vplyv na výšku vyživovacej povinnosti, ktoré z dokazovania vyplynuli, v napadnutom rozhodnutí

nepomenul. Matka tak ďalej ďovodila tým, že súd prvej inštancie porušil jej právo na spravodlivý proces, keď v napadnutom rozhodnutí neobjasnil, prečo nevzal pri rozhodnutí do úvahy jej tvrdenia o skutočnostiach majúciich vplyv na výšku vyživovacej povinnosti a ktoré boli v priebehu dokazovania aj preukázané. Časti odôvodnenia rozhodnutia sú navyiac nepreskúmateľné.

16. Odvolací súd po preskúmaní, napadnutého rozsudku, postupu súdu a celého spisového materiálu dospel k záveru, že odvolacie námietky matky sú ďovodné.

17. Odvolací súd konštatuje, že podstatou preskúmaného konania je zistenie, či sa od ostatného rozhodnutia o výživnom pre maloleté deti rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9P/46/2014-26 zo dňa 07.08.2014 zmenili pomery na strane rodičov a na strane maloletých detí a ak áno, či tak podstatne, že táto zmena odôvodňuje zmenu vo výške vyživovacej povinnosti na strane povinného rodiča - otca maloletých detí. Zistenie zmeny pomerov v súvislosti s výškou vyživovacej povinnosti v zmysle citovaného § 78 Zákona o rodine je možné len podrobným preskúmaním pomerov na strane účastníkov (rodičov aj detí) v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a ich porovnaním s pomermi v čase aktuálneho rozhodovania súdu. Povinnosťou súdu v konaní o zvýšenie alebo zníženie výživného je preto predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí porovnávať a preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase ostatného rozhodnutia, aby mohol dospieť k záveru buď o podstatnej zmene pomerov, prípadne k záveru, že k zmene pomerov nedošlo a to v súvislosti s príjmami rodičov dieťaťa, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. Dokazovanie v konaní musí byť vedené tak, aby boli spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa o výživnom rozhoduje aktuálne.

18. Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa vyššie uvedeným neriadil. Otec a následne aj matka sa v konaní domáhali zmeny výživného (zníženia, resp. zvýšenia), pôvodne určeného rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9P/46/2014-26 zo dňa 07.08.2014 v rámci konania o rozvode manželstva rodičov maloletých detí. Povinnosťou súdu prvej inštancie preto bolo porovnať pomery oboch rodičov a maloletých detí v čase uvedeného rozhodnutia s ich súčasnými pomermi, čo však súd prvej inštancie nevykonal. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd iba konštatuje narodenie ďalšieho dieťaťa otcovi, čím súd prvej inštancie odôvodnil zamietnutie návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti.

19. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie vôbec neuvádza svoje zistenia o majetkových pomeroch rodičov, ich možnostiach a schopnostiach v súvislosti s výškou výživného ustálenou súdom v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom na maloletých M. a B.. Súd vôbec neuvádza, aké boli oprávnené potreby maloletých detí v tom čase. Nezistoval ani oprávnené potreby maloletých detí v čase svojho rozhodovania - z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmý ich zdravotný stav, ich školské a mimoškolské aktivity, nie sú zrejmé zistenia súdu o výške nákladov súvisiacich so školskou dochádzkou, ale aj potrebami detí všeobecne. V prípade rodičov z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva na základe akých skutočností ustálil súd prvej inštancie príjem otca i príjem matky. Nie je zrejmé či a aké dokazovanie súd vykonal na zistenie uvedených skutočností. V odôvodnení rozhodnutia uvádza len tvrdenia otca a matky, ale neuvádza na základe akých dôkazov mal tieto tvrdenia preukázané, a teda čo z vykonaných dôkazov zistil. Súd prvej inštancie potom vo veci rozhodol bez toho, aby sa vôbec zaoberal porovnaním pomerov detí a rodičov v čase predchádzajúceho rozhodnutia a v čase aktuálneho rozhodovania.

20. Úvahy súdu, ktoré sú obsahom odôvodnenia jeho rozhodnutia sú len vo všeobecnej rovine a nie sú konkretizované aplikáciou na skutočný stav, ktorý ani nie je v odôvodnení rozhodnutia ustálený.

21. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu tak dospel k záveru, že vykonané dokazovanie týkajúce sa aktuálnych pomerov účastníkov konania bolo nedostatočné, z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia skutočný stav ani nevyplýva, navyac súd prvej inštancie nezisťoval aké pomery účastníkov boli v čase predchádzajúceho rozhodovania vo veci sp. zn. 9P/46/2014. Nemohol preto spoľahlivo zistiť, či a ako sa zmenili odôvodnené potreby maloletých detí, či a v čom konkrétne sa ich výdavky zvýšili, ktoré výdavky pribudli (alebo odbudli) a či ide o zmenu podstatnú. Rovnako tomu bolo pokiaľ ide o pomery rodičov, teda nebolo zistené či, ako a z akých dôvodov sa zmenili ich majetkové pomery, ich životná úroveň a v akej sume sú schopní podieľať sa na výžive maloletých. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, pôvodný spis 9P/46/2014 je síce k predmetnému súdному spisu pripojený, čo je konštatované aj v texte odôvodnenia, ako dôkaz však v konaní vykonaný nebol.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie odvolací súd dospel k záveru, že je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zrušiť použitím ustanovenia § 78 Zákona o rodine, pretože súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom uvedený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Podľa § 391 ods. 1 C. s. p. potom odvolací súd v zrušenej zamietajúcej časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec znova prejedná, vykoná dokazovanie obsahom súvisiaceho spisu sp. zn. 9P/46/2014, ktoré premietne aj do odôvodnenia rozhodnutia, dôsledne porovná pomery v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu o výživnom s aktuálne zistenými pomermi, aj vzhľadom k plynutiu času doplní dokazovanie k posúdeniu odôvodnených potrieb maloletých detí, doplní dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia majetkových pomerov a životnej úrovne oboch rodičov, (u otca sa neuspokojí len s daňovým priznaním a účtovnou závierkou, ale bude dôrazne aplikovať ustanovenie § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pričom podrobne zistí otcove príjmy a výdavky a poukazom na citované ustanovenie vyhodnotí opodstatnenosť výdavkov), prihliadne na ďalšie vyživovacie povinnosti povinných osôb. Po doplnení dokazovania potom prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodne, nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 C. s. p. tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné. Odvolací súd pripomína, že rozhodnutie a odôvodnenie rozhodnutia musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností a byť založené na hodnotiacich úvahách súdu vyplývajúcich z konkrétnych zistených schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) ako aj odôvodnených potrieb maloletých detí (§ 62, § 75 Zákona o rodine). Napriek tomu, že z predchádzajúceho rozsudku vo veci 9P/46/2014 nie je možné nijakým spôsobom zistiť, za akých pomerov bolo určené výživné naposledy, keďže tu došlo k dohode rodičov a jeho odôvodnenie pre svoju stručnosť nedáva na to odpoveď, vzhľadom na povahu konania je súd povinný zistiť skutočný stav veci a za týmto účelom vykonať aj také dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Bude preto nutné postupovať tak, že súd vykoná dokazovanie nielen rozsudkom samotným, ale aj jeho obsahom a pokiaľ by ani tento spisový materiál neobsahoval potrebné informácie o pomeroch účastníkov, za akých došlo k uzavretiu dohody, potom neostane súdu iné, než vykonať aj v tomto smere stručné dokazovanie (výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi a pod.). Bez toho totiž porovnanie pomerov, ktoré tvorí základ pre vyslovenie záveru či sú dôvody na zmenu výživného alebo nie sú, nie je možné.

24. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 C. m. p. v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 C. s. p.

25. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).